

HRVATSKI SABOR

Klub zastupnika zeleno lijevog bloka

Zagreb, 16. ožujka 2023.

PREDSJEDNIKU HRVATSKOG SABORA

Na temelju članka 165. Poslovnika Hrvatskog sabora ("Narodne novine" br. 81/13, 113/16, 69/17, 29/18 i 53/20.), Klub zastupnika zeleno-lijevog bloka u sklopu rasprave o IZVJEŠĆU O STANJU I RADU KAZNIONICA, ZATVORA, ODGOJNIH ZAVODA I CENTARA ZA 2021.GODINU - podnositeljica: Vlada Republike Hrvatske predlaže da Hrvatski sabor donese sljedeći

Z A K L J U Č A K

Obvezuje se Ministarstvo pravosuđa da u sljedećem javnom natječaju za financiranje projekata udruga usmjerenih pružanju podrške provođenju programa postupanja/izvršavanja kazne zatvora, uz postojeća prioritetna područja financiranja otvori novo prioritetno područje PVI. Pod nazivom:

PVI. - Kulturne i umjetničke programe i radionice u svrhu rehabilitacije i resocijalizacije zatvorenika.

OBRAZLOŽENJE

U Izvješću o radu probacijske službe u 2021. iznesen je podatak da od 3167 osoba za koje su prikupljeni podaci o ranijoj kažnjavanosti, 34,8% je bilo ranije osuđeno u kaznenom postupku. Znači, recidivizam je značajan, više od trećine, i to govori o nedovoljnim projektima resocijalizacije i reintegracije i nedovoljnom suradnjom s organizacijama civilnog društva koje se bave upravo radom sa zatvorenicima. Osnovni smisao penalizacije je da se recidivizam smanji na najmanju moguću mjeru. U izvještaju Pučke pravobraniteljice za 2021. naveden je i dalje prisutan problem nedostatka organiziranih aktivnosti u većini kaznenih tijela te osobe lišene slobode, bez obzira na status, većinu vremena provode u svojim sobama. U tom izvještaju također je naglašen

problem prenapučenosti naših kaznionica i zatvora. U čak 12 zatvora od ukupno 13 zatvora popunjenost je bila viša od 100%, a najteža situacija bila je u Zatvoru u Zagrebu (150%), Zatvoru u Karlovcu (155%) te Zatvoru u Osijeku (168%). U kontekstu navedenog, svakako treba naglasiti da novi Zakon o Izvršavanju Kazne Zatvorom više ne propisuje prostorni standard od 4m² i 10m³ za svakog zatvorenika, što dodatno utječe na uvjete smještaja osoba lišenih slobode. U takvim neadekvatnim uvjetima smještaja zatvorenika, izuzetno je važno organizirati aktivnosti, naročito one koje pozitivno utječu na resocijalizaciju i rehabilitaciju.

Mnogi projekti koje su kolege umjetnici i kulturnjaci provodili po ustanovama zatvorskog sustava uvijek su pokazali da postoji kako veliki interes, tako i značajan utjecaj na resocijalizaciju nakon odsluženja kazne. No, ono što je uvijek nedostajalo jest prava podrška sustava. Kazališne radionice držala je u Lepoglavi početkom 2000tih Ivana Marjančić, zatvorenici polaznici su joj tada rekli da im je tih sedam susreta značilo više nego cjelogodišnje pohađanje Kluba liječenih ovisnika ili alkoholičara, no, nije bilo financijskih sredstava da se taj koristan projekt nastavi. Udruga Scribonauti su prisutni u zatvorskom sustavu od 2011. godine. Do sada su realizirali ciklus književnih događanja u 6 zatvora te umjetničke radionice u ukupno 8 zatvora i 2 kaznionice koji su uključili više od 300 zatvorenika i zatvorenica koji su u svojim evaluacijama nadmoćnom većinom istakli potrebu za kulturnim i umjetničkim sadržajima u zatvorskom sustavu, želju da se takav tip programa odvija kontinuirano te žaljenje što takvih programa nema češće. Čuven je njihov projekt „Pisci u zatvor“. Ljubica Letinić je vodila projekt „Uvjetni radio“, naišao je također na značajan interes zatvorenika, ali ne i sustava. A primjerice, u Engleskoj je čuveni Prison radio koji je nastao u zatvoru, a danas emitira 24 sata na dan za kompletnu zatvorsku populaciju u Engleskoj. Takvih radio stanica ima i u SAD-u i svim slučajevima su se pokazali značajni benefiti radija u zatvorima.

Ovo su samo neki od primjera programa i radionica koji su naišli na izuzetno dobar odjek kod zatvorenika. I u svjetskim razmjerima poznato je i priznato kako upravo programi i radionice iz polja kulture i umjetnosti daju značajne rezultate na resocijalizaciju i rehabilitaciju zatvorenika.

Uvrštavanjem Kulturnih i umjetničkih programa i radionica u svrhu rehabilitacije i resocijalizacije zatvorenika u sljedećem javnom natječaju za financiranje projekata udruga usmjerenih pružanju podrške provođenju programa postupanja/izvršavanja kazne zatvora svakako će doprinijeti boljoj sustavnoj podršci takvim programima. Otvorit će se mogućnosti suradnje sa Ministarstvom kulture i Ministarstvom obrazovanja, a time se omogućuje i znančajniji financijski i organizacijski okvir potreban za veću prisutnost kulturnih i umjetničkih programa i radionica u zatvorskim ustanovama u RH.

Za Klub zastupnika zeleno lijevog bloka,

Sandra Benčić, predsjednica Kluba